

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják az
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 110. szám.

Szombat, május 16.

A nagy ut előtt.

— május 15.

Ilyenkor, a tanév vége felé, midőn tanintézetünk rajzanak, midőn az ország középiskolái az érett növendékek ezreit bocsájtják szerte a világba, hogy keressék megélhetésük útjait, amelyeken majd megszerezhetik a mindennapi kenyeret, ilyenkor mindig megint aktuálisabb lesz a pályatörés kérdése, az a keserves probléma, hol és hogyan lehet legkönnyebben és legbősegebben mértékben a megélhetés feltételeit biztosítani. Szegény fiatalok! Kérdőleg és kéréleg néz körül, keresve a tanácsot, hogy merre induljon és sehonnan bátorítást, biztatást nem kap. Mert szegény az ország is: tultermelés van itt mindenben, fölös számmal a munkáskéz és a tanult fej; hogy pénzt kapjunk, eladjuk a buzánkat és az exportált kenyér után megy az ember is. A költő mondja, hogy a magyar számára e hazán kívül nincsen hely; fájdalom — már itt sincs hely. Ha a fiatal ember a jogi pályát akarja választani, riasztólag hangzik feléje, hogy több az ügyvéd a kellelénél és a törvénykezésnél a végzett aspiránsok egész serege várja a nyilást; ugyanígy vagyunk a technikai pályával, a tanárin pedig éppen nálunk nyer valójában beigazolást a régi közmondás, hogy akit az istenek gyűlölnék, azt tanítótá teszik. Mintha csak a versenytől félnének, oly egyértelműleg hangzik minden oldalról: „ide ne gyere, itt már elegen vagyunk“.

Nem lephet meg tehát senkit, bármily szokatlan és ellenszenves jelenség is, hogy az országos orvosszövetség nevében annak titkára fölhevítve a főgimnáziumok igazgatóit odahatni, hogy az érettségiző ifjak ne válasszák az orvosi pályát, mert itt a szaporulat három lusztrum alatt ennyi és ennyire növekedett és könnyen odajuthat a fiatal orvos, hogy végre is kénytelen — a faluhelyen mindig kapható — 1600 koronás kórorvosi állást elfogadni.

Bizony ez elég szomorú és legkevésbé sem biztató, de kezdetben, faluhelyen a 800 forintos fizetés is jobb a semminél; száraz kenyér az, de az idő meghozza ehhez a pecsenyét is lassankint. Mindenütt és minden pályán vannak nehézségek és bizony nem éppen új keletű az a teméntelen nevetető adoma, hogy mily fufanggal szerez egyik-másik kezdő orvos magának praksist. Régi mondás: „dat Galenus opes“, hogy az orvosi pálya gazdagságot nyújt; de mindig voltak szegény orvosok, viszont most is vannak, kik bőségben usznak és jövedelmük többszörösét teszi egy miniszter fizetésének; de azok legnagyobb része is csak szegényen kezdte s küzelemmel tört magának pályát. Mindig is így volt mindenben és mindennütt; az életben harcolva kell pozíciót teremtenie a legtöbbnek s aki ettől a küzelemmentől visszariad, annak már előre is hiányzik az életben való boldogulás első feltétele: — a bátorság.

Bizonyos azonban, hogy azért vannak pályák, főleg ipariak, amelyek koránt sincsenek tulzsfolva, sőt hiányzik a tanult intelligens elem, amelyre az illető ipárnak nálunk való fejlesztése miatt is szükség volna s azonkívül igen szép, sőt mondhatni ugynevezett előkelő ekzisztenciát nyújtana azoknak, akik fölkeresnek.

A nagy ut előtt tehát, gondoljanak erre azok, akiket illet, szülők és mások

egyaránt, de gondoljon magára az állam is, hogy megszűnjék az a bízhatatlan abszurd helyzet, hogy aki például felső ipariskolába akar jutni, annak legalább is főhercegi protekcióval kell rendelkeznie.

Községi takarékpénztárakról.

Irta s a torontái jegyző-egylet május hó 9-ikén tartott közgyűlésén előadta: Zappe Peter községi jegyző.

(Négy közlemény.)

IV.

— május 15.

A takarékosági hajlammal fejlesztése céljából törzsbetéti rendszert kellene bevezetni olyképpen, hogy bármely községi lakos önként kötelezhető magát, tesszem fel egy törzsbetétet 50 korona összegben, heti 20 filléres befizetés által 250 hét alatt befizetni, az évenként befizetett összeg tőkésítettnek és ezután a betevő osztályt élveze; ha az 50 korona teljesen befizetve van, azt fel is veheti és újból vállalatna kötelezettséget törzsbetételre, amely törzsbetételre azonban korlátlan számban lehetne magát kötelezni.

Az ilyen önkéntes befizetés által a lakosság inkább szerinti egymást takarékoságra, mivel ez a lakosság körében versenyt fog előidézni és így módon a legszegényebb ember is megtakarít magának rövid idő alatt néhány koronát és hitelképesebb helyzetbe jut.

A községi takarékpénztárak vezetése és ellenőrzése a községi képviselőtestület által választandó igazgatóság és felügyelő-bizottság által történne, az igazgatóságnak azonban hivatalból tagja lenne a községi bíró és jegyző. Mivel azonban sok községben oktalannak tartják a községi takarékpénztárakra nézve hátrányos lehet, ennek ellensúlyozása szempontjából szükségét látom, hogy a járási főszolgabíró vagy a megyei alispán az igazgatóságba két tagot és a felügyelő-bizottságba egy tagot delegáljon.

A takarékpénztár minden évben az illetékes járásbeli számvevő által és azonkívül a központi bank saját szakértő kiküldöttje által vizsgálattja meg egyszer, esetleg többször is.

Könyvelője oly községben, hol hetenként 1—3 félnapi működés lenne, a községi jegyző, egyéb községekben külön szakértő könyvelő volna alkalmazandó.

A központi bank a községek mint részvényesek által választandó igazgatóság és felügyelő-bizottság által vezetettnek a kormány ellenőrzése alatt, a kormány az igazgatóság és felügyelő-bizottságba tagokat nevezne ki.

Állami kedvezmények címén a községi takarékpénztárakat és központi bankot bélyeg- és illetékmentességben kell részesíteni, mert ezen kedvezményeknek üdvös hatását fogják azok érezni, akik erre leginkább szorultak, vagyis a hitelt keresők.

Az állami adókedvezményt nem tartom sem szükségesnek, sem helyén valónak, mert ezen kedvezményt a hitelt igénylők úgy sem érzik, amiről én, mint szövetkezetünknek könyvelője, meggyőződve vagyok.

Hiszen tudjuk, hogy a központi hitelszövetkezet, dacára annak, hogy állami adómentességet élvez, 1907. évben osztályt sem volt képes fizetni, aminek okát itt kutatni nem akarom.

Ha egy hitelszövetkezetek, mint pedig a létesítendő községi takarékpénztárak tiszta jövedelmük után állami adót fizetnek, ez az államháztartásban kedvező fordulatot idézne elő, meg is kell hagyni az államnak azt, ami őt illeti, és a miből a kisemberekre haszon vagy előny úgy sem háruul, és mert az állampénztár amúgy is sok tekintetben és túlmértékben lesz igénybe véve és kiaknázza.

Poroszországban és Németországban elejétől fogva a városok és községek ragadták magukhoz a takarékpénztárak intézményét jövedelmi források gyanánt, ott kitűnően bevált, úgy fog az beválni hazánkban is.

Hazánkban ezidő szerint a legelkeseredettebb harc folyik a felállítandó önálló nemzeti bank körül s melynek üdvös vagy nem üdvös voltát megírni nem vagyok képes; de arról voltam meggyőződve, hogy a községi takarékpénztárak minden egyes községre nézve önálló nemzeti bankot jelentene, amely bevehetetlen várként övná meg a község lakosait az anyagi

önkrementés és vesztés ellen és mivel minden község arra törekedne, hogy lakosai anyagi jólétben éljenek, ebből kifolyólag a községi takarékpénztárak, egyszersmind a haza érdeke is, mert csak az az állam lehet gazdag és hatalmas, amelynek polgárai anyagilag egészségesek.

Nálunk csak a kezdeményezés bátorsága hiányzik és így élünk csak a jelennek és nem a jövőnek, miért is befejezősül ajánlom, hogy a községi takarékpénztárak létesítéséhez bátran lássunk hozzá, ne csüggedjünk, ne éljünk csak a jelennek, hanem a jövőnek is. Bátor-e a világ, pénz-e a hatalom!

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 8 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-6 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután 2 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

A Torontáivármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óratól este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óratól este 10-ig.

Május 16. Önk. gyűlése.

Május 17. Közig. bizottság ülése.

Május 17. Városi közgyűlés.

Május 17., 20., 21., 22., 23. országos vásár.

Junius 6. Róm. kath. hitközség közgyűlése.

— **Nepomuki szent János.** A róm. kath. egyház holnap üli meg Nepomuki szent János vértanúnak, a hit buzgó hirdetőjének és a gyónási titok példászerű megőrzőjének emlékét. Nagybeeskereken nagyobb ünnepséggel ülik meg e napot, mert Nepomuki szent János az itteni róm. kath. egyház védőszentje, akinek tiszteletére nyolc napon át ajtatosságokat tartanak a templomokban, ahol litániákban és énekekben dicsőítik eredményeit. A holnapi ünnep alkalmából a róm. kath. plébánia-templomban délelőtt 10 órakor ünnepi nagymise lesz.

— **Személyi hír.** Jankó Ágoston alispán, aki hivatalos ügyekben Budapesten időzött, ma reggel visszaérkezett Nagybeeskerekre.

— **Keresztjáró napok.** Hétfőn veszik kezdetüket az ugynevezett keresztjáró napok, amelyeken a hívők körmenetben vonulnak a templomokba és kéri Isten áldását. Hétfőn a körmenet a főgimnázium templomába vonul, kedden a zárdába, szerdán pedig a róm. kath. temetőbe.

— **A városi vízvezeték ügye.** A hétfői városi közgyűlés egyik főtárgya lesz a városi vízvezeték létesítésére vonatkozó szerződés megállapítása. A városi tanács felkérésére ugyanis dr. Forbát Imre mérnök le fog jönni Nagybeeskerekre s itt hétfőn délelőtt az e célból összehívandó állandó választmányi ülésen előadást fog tartani arról, miként véli legcélszerűbben berendezhetni a nagybeeskereki vízvezetékét. A polgármester az állandó választmányt ez ügyben hétfőn délelőtt fél 11 órára hívta össze a volt esküdtzéki terembe s biztos tudomásunk szerint az ülésen az érdeklődő városi képviselőket, kik nem tagjai az áll. választmányának, szintén szívesen látják.

— **A munkás-gimnázium könyvtára.** Az Urania M. T. E. elnöksége értesítette az itteni munkás-gimnázium igazgatóját, hogy a könyvtárak és múzeumok országos bizottsága jelentékeny könyvadományt hajlandó küldeni az iskolának a végből, hogy meglehessen vetni a könyvtár alapját. Kultur-egyesületünk szintén hozzájárul a könyvtár szervezéséhez, úgy hogy a jövő tanév elején már kellően szervezett könyvtár áll a munkás-gimnázium látogatóinak rendelkezésére.

— **Halálozások.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, súlyos csapás érte báró Pászthory nyugalmazott honvédőrnagyot, amennyiben neje, születési hackonau Hacko Leopoldina ma éjjel életének 62. évében hosszú szenvedés után elhunyt. A megboldogult köztiszteletben álló urnót, kiből Pászthory Riza bárónő, áll. isk. tanítónő

édesanyját vesztette el, holnap délután 4 óraker helyezik örök nyugalomra.

Vettük a következő gyászjelentést: Alólirot-tak szomorodott szívvel jelentik felejtethetlen nő-vérüknek, illetőleg rokonuknak, Kálmán Gizelának folyó hó 12-én délután 44 éves korában történt gyászos elhalálozását. Az elhunytak hült tetemei a központi kórházban folyó hó 14-én délután 4 óraker történetesen besztertelese után Nagybecskerekre fogtak szállítani és ott folyó hó 15-én délután 4 óraker az ág. evang. temetőben levő családi sírboltban a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint eltemették. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó hó 17-én délelőtt 10 óraker fog a nagybecskereki róm. kath. plébánia templomban az egek urának bemutatni. Kelt Szegeden, 1909. május 13-án. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Kálmán Ilona, Kálmán Béla, testvérei. Özv. dr. Chorin Zsigmondné szül. Mencer Erzsébet, özv. Mencer Ignácné szül. Mencer Ágosta, Mencer Lipótné szül. Steinitzer Ilka nagynénjei. Kálmán Béláné sógornője. Mencer Lipót, Mencer Lajos nagybátyjai. Mencer Árpád unokabátyja.

— **Vízünnepély a Bégán.** A nagybecskereki róm. kath. egyházi dalárda ma tartja meg vízünnepélyét a Bégán, amely iránt már városzerte nagy az érdeklődés. Az ünnepély délután toronyzenével kezdődik, ami 5 órától 6-ig lesz. Este 8 óraker a kivilágított dereglyék az Erzsébet-hidtól a hajóházig mennek, majd a lampionos-menét végigvonul a Gizella-parton, a Bonnáz-utcán végig s a kaszinóba megy, ahol kedélyes estély lesz. A kedélyes estélyre személyjegy ára 2 korona, családjegy 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. A tiszta jövedelem egy részét az árvaházalap javára fordítják.

— **A gyermekbarát-egylet közgyűlése.** A nagybecskereki iskolagyermekbarát-egylet közgyűlését holnap, vasárnap délelőtt 11 óraker tartják meg a központi állami elemi iskola könyvtári helyiségében, még pedig tekintet nélkül a megjelenő tagok számára.

— **Országos pótvásár Óbecsén.** A belügyminiszter megengedte, hogy Óbecsén a folyó évi április hó 3., 4. és 5-ikére esett, de elmaradt országos vásár helyett május hó 22. és 24-én kétnapos pótvásár tartassék.

— **Öngyilkosság.** Salamon József itteni 60 éves városi faiskolakezelő tegnap délelőtt a Temesvári-ut végén levő városi faiskolában öngyilkosságot követett el. Egyesőví puskájával a szájába lött s a golyó az egész koponyát szétrombolta. Az öngyilkosság okáról semmiféle irást nem hagyott hátra s így nem tudni, hogy miért követte el az öngyilkosságot. Salamont ma délután temették el családja és ösmerősei részvételével.

— **Részegségében felakasztotta magát.** Rudolfsgnádi levelezőnk írja, hogy ott a napokban Bittenbinder Jakab 27 éves földmives részegségében felakasztotta magát. Mire észrevették tetteit, már halott volt.

Kirakatverseny Verseczen. A fővárosi kereskedők példájára a verseczi kereskedők is elhatározták, hogy kirakatversenyt rendeznek. A kirakatverseny előreláthatólag e hó 27-én, a pünkösdi ünnepekkel megelőző esütörtökön veszi kezdetét.

Magas kitüntetés. A király dr. Vittorio Serravallo trieszti-barcolai gyógyszerészt a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

A Ganz és Társa vasöntő és gépgyár r. t. budapesti cég motorosztálya gyártmányainak terjesztésével Bácsodrogh, Csongrád, Békés, Csánád, Torontál, Temes és Krassószörény megyék területére a „Max János és Hoffmann Tivadar, Ganz és Társa motorosztályának délmagyarországi vezérképviselete” törvényszéki bejegyzett céget bízta meg, mely Szegeden Kossuth Lajos sugárút 4. szám alatt működését megkezdte. (3-2)

A természetes színű fényképek után már régtől fogva törekszünk. Semmisem bájosabb látvány, mintha azt a szinopompát, melyet szemünk lát, lemezen megörökítve látjuk. Jaj annak, aki szeme világát elveszti és életét örök sötétségben kénytelen eltöltenie. Az Allg. Medicinische Zentralzeitung 1901. évi 15. száma egy foghíj után bekövetkezett teljes megvakulásról ad hírt. Csak rendszeres fogápolás egy külön fogszelével, mint a német SARG-féle KALODONT tartja épségben a fogakat és óvhat bennünket betegségtől. (b)

Vértódlások a Ferenc József-késérűv víz rendszeres használata mellett biztosan és rendkívül enyhe módon gyógyulnak. Mint rendszeres adag elegendő 1/2 pohár reggel éhgyomorra. Bevásárlásnál úgy a fűszerüzletekben, mint a gyógytárakban kérjen határozottan „Ferenc József-késérűv”-et. 1909(34)

Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bees, I. Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök külön-

legességei árúházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Kulcsár Alajos, rk. napszamos és Kelemen Klára, ev. ref. — Weszeli-nov Milan, gk. földmives és Tyurtyin Darinka, gk. — Stref Márton, rk. szabó és Havlik Veronika rk. — Schneider József, rk. városi tűzoltó és Krimmer Rozina rk. — Jovanov Dömötör, gk. cs. és kir. tisztiszolga és Milyi Zsivka gk. — Fendler József, rk. kereskedő és Hajnaly Ilonka rk. — Zsivkov Dusan, gk. földmives és Mirkov Zsófia gk.

Születések: Staits Csedomir, gk. papucscos, fia. — Rozsáli Antal, rk. mozdonyvezető, fia. — Turinszki Arkádia, gk. napszamos, leánya. — Radovancev János, gk. földmives, leánya. — Pollák Zsigmond, izr. kereskedő, leánya. — Tyurtyin Vitályos, gk. földmives, leánya. — Hegyesi Adolf, izr. kereskedő, leánya. — Herzog Gyula, izr. kereskedő, fia. — Stojakov Péter, gk. napszamos, leánya. — Czvejanov Vitályos, gk. földmives, leánya.

Halálozások: Ferkovics Ilona, gk. 46 éves cigány, tüdővész. — Isztrat Aron, gk. 21 éves földmives, agyhártyalob. — Metz Mária, gk. 12 hónapos, görcsök. — Gruin Danica, gk. 11 hónapos, görcsök. — Özv. Nikora Dávidné, gk. 76 éves, bélrák. — Petrov Lajko, gk. 66 éves napszamos, billentyűk elégtelensége. — Petrovits Vitályos, gk. 56 éves napszamos, agyvérzés. — Popovics Emil, gk. 63 éves földmives, tüdővész. — Özv. Rudolf Károlyné, rk. 26 éves, vízbefut, baleset. — Martinov Sebőné, gk. 67 éves, aggkór.

Irodalom.

* **A „Zenélő Magyarország”** közkezdelt zene-műfolyóirat most megjelent 382. füzeté újra a legjobb és legkedveltebb zongoraujdonságokat közli és pedig: I. Gaál Ferencnek két hangulatos magyar dalát. „Melyik szebb?” Te kis virág... kezdetűket. II. Müller Károly „L'air du soir” című rendkívül bájos és dallamgazdag, hatásos hegedű darabját, zongorakísérettel. III. Sousa Fülöp J. „Gladiator” című, közkezdelt, minden zenekar által játszott, amerikai indulóját. Már szebben megvalogatott házi programot elképzelni sem lehet s bizonyosan nagy örömet hoz e szám minden zongoras házhoz. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait csak 6-8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, a mennyit egy füzet ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt, 6 korona feléi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s egy 54 zeneoldal tartalmú albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a Husvéti és Karácsonyi zenealbumokat teljesen ingyen, kedvezményképen adja előfizetőinek. A most folyó XVI. évfolyam előfizetési ára: Egész évre 12 kor., félre 6 korona. Az eddig megjelent 380 régebbi füzetekből 60 különféle összeállítású, 30-30 zeneoldal terjedelmű mutatványfüzeteket adunk ki. Ilyen füzet 8-10 korona bolti áru zeneművet tartalmaz s füzetét 60 fillérével hoztuk forgalomba. Ezekről részletes prospektust, ugye egyeb zeneművekről árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve. Mutatványfüzeteket pedig 60 fillér levelbélyeg beküldése ellenében küld: a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala Budapesten, VIII., József-körút 11. szám.

Közgazdaság.

A bégaszentgyörgyi takarékpénztár jubileuma.

— május 15.

Megirtuk már, hogy a bégaszentgyörgyi községi takarékpénztár tegnapelőtt ünnepelte főállásának negyedszázados jubileumát.

A jubileum alkalmából tartott diszgyűlésen Orsó Gáspár, a községi kiváló jegyzője méltatta a takarékpénztár jelentőségét. A méltatás egyúttal a takarékpénztár történetét is felsőlelte s most, mikor olyan élénk mozgalom folyik a községi takarékpénztárak dolgában, érdekes és tanulságos ez az előadás reprodukálni.

Orsó Gáspár előadta, hogy 1884. évi május hó 12-én kgy. 508. számú határozatával Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága jóvá hagyta Bégaszentgyörgy községi képviselőtestületének 1884. évi február hó 16-án tartott közgyűlésében 2/1884. kgy. számú határozatával megállapított alapszabályokat s így e nappal a „Bégaszentgyörgyi Községi Takarékpénztár mint egyéni cég” véglegesen megalakult.

A takarékpénztár 20.000 korona alaptőkével létesített, mely az utolsó 3 év alatt 3000 koronával gyarapodván, ma 23.000 koronát tesz ki.

A takarékpénztári zármérlegekből és könyvekből hiteles adatok alapján kimutatható, hogy a lefolyt 25 év alatt 143.772 kor. 66 fill. tiszta jövedelmet érték el, vagyis évente átlag 5722 kor. és 28 fill. vagyis a befektetett alapötke 28%-al volt hasznosítva. A tiszta jövedelemből átutaltatott a községi terhek enyhítésére 78.135 kor. 86 fill., jótékony célokra fordítottak 1100 koronát, tisztviselők fizetésére és igazgatósági tagok tiszteletdíjára 66.463 kor. 85 fill. Állami adó fejében az intézet 45.025 kor. 29 fillért fizetett, továbbá 2802 kor. 42 fill. közköltséget és 468 kor. 12 fill. iskolaadót. De csapásoktól sem volt mentes az intézet, mert a 25 év alatt 36.346 kor. 03 fillért kellett a tartalékalap terhére behajthatatlan követelések címén leírásba venni, miert is az utolsó, 1908 évi zárómérleg szerint a tartalékalap 3989 kor. 29 fillérre apadt le.

E számok elég világosan kimutatják, hogy a pénzügyi intézet mily áldásos tevékenységet fejtett ki. Azonban a takarékpénztár áldásos működése nemcsak a felsorolt pénzbeli eredményben nyilvánult meg, sőt nagyobb fontosságot tulajdonítok annak a hatásának, hogy az uszoráskodást egyenesen lehetetlenné tette, különösen azáltal, hogy a takarékpénztár igazgatósága karöltve a községi képviselőtestületével nem a minél nagyobb tiszta jövedelem elérését tűzte ki főcéljául, hanem arra törekedett, hogy a községi lakossága minél olcsóbb kamattal nyerjen hitelkiegészítést s ezen működésével különösen a néhány év előtt lezajlott pénzügyi krízis idejében tett a lakosságnak kiváló szolgálatakat, amikor a hitelkeresők igényeit 6, illetve 7% mellett elégítette ki, mikor az Osztrák-magyar banknak magának is 6% volt a kamatlába.

De megbecsülhetetlen szolgálatakat tett a községnek azáltal is, hogy a volt uradalomtól 2500 holdnyi föld megvételét tette lehetővé, amely föld az eredeti vételáron lett a lakosság között felosztva és vételára törlesztve, ami sohasem létesülhetett volna, ha ezen pénzügyi kiegészítő-képpen rendelkezésre nem állott volna. Ezen szolgálatait azáltal, hogy a föld értéke időközben tetemesen emelkedett, minimálisan 1.250.000 kor. vagyonszaporodásban lehet kifejezni.

Orsó Gáspár ezután hálattal szívvel emlékezik meg azokról a férfiakról, akik annak idején a takarékpénztárt létesítették. A jelenlegi képviselőtestület, bár alig van már tagja azok közül, akik akkor is már képviselők voltak, igen jól tudja, — hisz legtöbbben már akkor is a községi közéletet megfigyelő polgárok voltak — hogy a takarékpénztár alapításának nagy munkájából az orozslánrészt néhai Schiller Lipót volt községi jegyzőt illeti meg, ki éles, a messze jövőbe látó pénzügyi tehetségével átértette, hogy ezen intézet létesítése a közjó érdekében szükséges és működése minden téren csak áldásos lehet. Elismerés illeti meg a községi képviselőtestület 25 év előtti tagjait is, kik támogatásukkal a jegyző koncepcióit megvalósították, de elismerés illeti meg azokat is, kik támogatásukkal hozzájárultak a takarékpénztár ügyeinek a mai napig történt kifogástalan vezetéséhez s akik közül névszerint megemlíti Palzmann Aladár takarékpénztári könyvelőt, aki ezen tisztségében immár 20 év óta kifogástalanul jár el.

Az alapító iránt hálát és elismerést kifejezendő azt indítványozta ezután, hogy határozza el a képviselőtestület, hogy Schiller Lipót nevére elnevezendő olyan alapítványt létesít, amelynek kamataiból egy bégaszentgyörgyi tanuló segélytessék évenként, aki földműves iskolát végez. Miután pedig a községi képviselőtestület célra készpénze nincsen, indítványozta továbbá, hogy határozassék el, hogy a községi takarékpénztár tiszta jövedelméből, nevezetesen az 1909. évben elérendő eredményből és továbbra is minden évben évi 500 korona fordítassék az alapítvány tőkéjének gyarapítására mindaddig, míg ezen összegekből és ezek felszaporodó tőkésített kamataiból egy oly tőke gyűl egybe, melynek 4%-os évi kamatja 300 koronát eredményez. Hogy azonban ne kelljen túlhosszu ideig várni, míg ez az eredmény elérhető lesz, indítványozta még, hogy az a 300 korona alapítványi kamattal már 1916-ban és azontul is minden évben kiadassék, de emellett a tiszta jövedelemből az évi 500 korona hozzájárulás azon tul is mindaddig adassék meg az alapítványnak, míg dacára az időelőtti alapítványterhelésnek, az alapítványi tőke a 7500 koronát el nem éri, ami 1924-ben fog bekövetkezni.

Kifejtette továbbá, hogy így legméltóbban lesz az alapító neve megörökítve, akinek a takarékpénztár létesítése körüli elévülhetetlen érdemein felül a községi egyéb vagyoni gyarapodását is köszönheti, ami különösen abban nyilvánul, hogy a községi törzsvagyona Schiller Lipót jegyzősége kezdetén pusztán csak a községi házból állott, míg ma az 1908. évi községi számadás végeredményeké a községi tiszta vagyonának az értéke 496326 kor. 56 fill. Tekintettel arra, hogy nemcsak östermei országban élünk, de különösen a mi községünk lakosságának a zöme földműveléssel foglalkozik, földmiveseink azonban eddig a szakszerű kiképzéssel sajnos egyáltalán nem törődtek, így azonban az alapít-

vány révén esetleg felbuzdulnak, hogy gyermekeiket földmives iskolába járassák s így a haladás és tudás fegyvereivel felszerelve a jövőben a gazdasági élet küzdelmeiben szakképzett embereket állíthassunk sorompóba, akiktől majdan az itthoniak is sokat tanulhatnak. Ezáltal a gazdasági haladás terén a községek és lakóinak oly megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a takarékpénztár, mely legmúltóbbnak mutatkozik arra, hogy Schiller Lipót gazdasági törekvéseinek a nyomdókába lépjen.

A díszgyűlés Orsós Gáspár szép es helyes indítványán egvhangulag megállapította s így különösen értékes eseménynyé növekedett a jubileum.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzücről.

Budapest, május 13.

Az elmúlt hét a budapesti értéktőzsdén változatlanul szilárd irányzattal folyt le. A belpolitikai viszonyok kedvezőtlen alakulása folytán lehanyatlott árfolyamok a mindinkább fokozódó üzletkedv következtében a szenvedett csökkenés nagyrészt behozták. Az üzletkedv növekedése, valamint a spekulációnak mind nagyobb mértékben való érvényesülése, elsősorban a pénzpiac állandó javulásával hozható összefüggésbe, melynek folyamán a hivatalos bankamatlábnak leszállítása a közel jövőben valószínűnek mutatkozik. A bankamatlábnak leszállítása természetesen rendkívül szilárdító hatással lesz elsősorban a befektetési értékeknek amugy is egyre javuló piacára, mely hatás már előre is mutatkozik egy a koronajáradék, mint a magyar kir. kincstárjegyek és az összes záloglevelek iránt nyilvánuló keresletben.

A helyi értékek piacán ismét előtérben állottak a rimamurányi vasmű részvényei, mely papírban nagy üzlet fejlődött ki. Az építő ipari papírokban szintén tartós az emelkedő irányzat; lényegesebb árfolyamemelkedést tüntetnek fel a köszénbánya és téglagyár, István téglagyár, a Budapest-Szent-Lőrinci téglagyár, a Magyar kerámiagyár és az Ujlaki téglagyár részvényei, mely utóbbi részvények utáni elővételi jog szintén élelket kereslet tárgyát képezte. Ezen elővételi jogok árfolyama egészen 3 koronán felül emelkedett.

A sorsjegypiacon továbbra is érdeklődés mutatkozott egyes sorsjegynemek iránt és az összes sorsjegyek árfolyama emelkedő irányzatot követ.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	május 6.	május 13.
40 ^o magyar koronajáradék	93.60	93.60
magyar keresk. részvény	58.20	59.15
rimamurányi vasmű-részvény	571.75	576.50
köszénbányai és téglagyár-részv.	501.50	523.50
Bpest-szt-lőrinci téglagyár-részv.	407.50	420.00
ujlaki téglagyár részvény	323.00	333.00
északmagyarországi köszénbánya r.	289.00	291.00
magy. ált. köszénbánya részv.	630.00	655.00

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1909. évi május hó 7-től 1909. évi május hó 14-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:
 Özv. Popov Mitáné Berberszki Száva tulajdonát képező 1 hold szántót és 1000 négyszögöl szőlőt megvette ifj. Popov Száva.
 Milanov Julka tulajdonát képező 724. sz. malmot megvette Lambity Gyóka 210 koronáért.
 Konecni Mihály tulajdonát képező 1081. sz. házát megvette Kosztits Zsiva 2000 koronáért.

TÁVIRATOK

A válság.

Miniszterek tanácskozása.

Budapest, május 15. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből jelentik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Aerenthal báró közös külügyminiszterrel, Bilinszky osztrák pénzügyminiszterrel, valamint Burián közös pénzügyminiszterrel is. Ugyanez a forrás tudni véli, hogy a miniszterelnök csak azért utazott a császárlátogatás előtt Bécsbe, hogy a sürgős tanácskozásokat bevégezhesse, mert ma a német császárlátogatása alkalmával nem lesz idő a tanácskozásokra.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, május 15. (A „Torontál” ered. távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egészségi állapotában semmiféle különösebb változás nem fordult

elő. A miniszter ugyan még gyengélkedik, de állapota komolyabb aggodalomra egyáltalán nem ad okot.

Justh Gyula és a függetlenségi párt.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenchez közelálló körökből jelentik, hogy a függetlenségi párt nagy része rossz szemmel nézi Justh Gyulának titkos agitációit és törekvéseit. E forrás szerint almozog több függetlenségi politikus figyelmeztette, is Kossuthot ezekre a titkolt gyűlésekre a melyekkel szemben rosszaságukat fejezték ki s állítólag kérték is volna Kossuthot, igyekezzen odabátni, hogy a függetlenségi pártban a többség akarata jusson érvényre.

Politikusok a válságról.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt hivatalos lapja több függetlenségi politikus kijelentése alapján azt írja, hogy ma még teljes bizonytalanságban van a helyzet és minden komoly magyar politikai tényező azon van, hogy ez a bonyolódott válság mihamarább véget érjen, így vagy úgy eldőljön, mert ez a kínos helyzet senkinek sem kell. Osztrák lapok már a jövő hétre jövendölik a kihallgatásoknak újabb sorozatát. A magyar kormány kétségkívül rajta van, hogy minél rapidabbá tehesse a döntő események bekövetkezését.

A német császári pár látogatása Bécsben.

Budapest, május 15. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből jelentik: Vilmos német császár és Augustza császárné tegnap d. u. 3/5 órakor külön udvari vonaton Pólából Bécsbe utaztak. A császári pár különvonata délelőtt 10 órakor érkezett meg Bécsbe, ahol óriási előkészületeket tettek a császári pár fogadására. A Südbahnhofon maga a király, Mária Annunciata főhercegnővel és az udvar tagjaival fogadták a császári párt. A király először Augustza császárnőt üdvözölte, majd Vilmos császárt, Mária Annunciata főhercegnő pedig a császárnét. A két uralkodó az üdvözlésnél szokás szerint megcsókolta egymást, Miután még Lu eger polgármester Bécs városa nevében üdvözölte Vilmos császárt, a két uralkodó bemutatta egymásnak kíséretét és elléptek a pályaudvar előtt álló katonaság sorfala előtt. Ezután a német császár uralkodónkkal kocsiba szállott, míg a második kocsiban Augustza császárné és Mária Annunciata főhercegnő ültek. Az udvari fogatok ezután a katonaság sorfalai között az Alleegassen, Karlsplatzon és a Ringstrassen végig a Burg elé hajtottak. Az uttest mindenütt gyönyörűen fel volt díszítve s az ezrekre menő tömeg lelkes „hoch”-kiáltásokkal üdvözölte az uralkodókat. Így ért a menet a Burg külső kapuja elé, ahol a főbejárónál A erenthal báró külügyminiszter, Wekerle Sándor miniszterelnök, az osztrák miniszterek, Zichy Aladár gróf és Andrássy Gyula gróf üdvözölték a fejedelmi vendégeket. Délután 1 órakor volt a dejeneur az Alexander-Appartementben, amelyen Vilmos császár toasztot mondott uralkodónkra és a monarchia két államára. Este 7 órakor lesz az udvari diszebed, amely után az uralkodók cerclét tartanak.

Az agrár-bank ügye.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint az osztrák pénzügyminiszterium körében tagadják, hogy a közös pénzügyminiszterium a boszniai agrár-bank kérdésével fajt accopli elé állította volna az osztrák kormányt, mert az osztrák kabinet az ügy minden egyes fázisáról pontosan értesülve volt még akkor, mikor a közös pénzügyminiszterium az agrár-banknak az első concessziókat megadta. Ugyanezen forrásból eredő jelentések szerint Burián közös pénzügyminiszter az ügy mostani állásából nem vonja le a végső konzek-

venciákat s nem adja be lemondását, mert kötelességének érzi megvárni, míg az ügy a delegációk elé kerül.

A francia postás-sztrájk.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti táv.) Párisból érkező táviratok szerint a francia postások sztrájkja nem terjed, sőt, tapasztalható, hogy a sztrájk mindinkább szűnőfélben van s csak néhány leveletörz és nyomtatványkihordók vonakodnak a munkát felvenni. A párisi kereskedelmi kamara tegnapelőtt egymaga mintegy 80 000 levelet kézbesített. A sztrájkolók nagy pressziót igyekeznek gyakorolni a dolgozó postásokra, úgy, hogy a hatóság szükségét látta annak, hogy az utóbbiak védelmére rendőrséget rendeljen ki.

Török-bolgár egyezkedés.

Budapest, május 15. (A „Torontál” eredeti táv.) Konstantinápolyból érkező jelentések szerint a török kamara 121 szavazattal 34 ellenében elfogadta a török-bolgár egyezkedésről felvett jegyzőkönyvet.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (májusra) 28.68 — — Buza (októberre) 24.40 — — Rozs (májusra) 17.74 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyitlér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Selyem

és Henneberg-selyem 1 K 35 től feljebb, bementve és vámtmentesen. Minta postafordultával.

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich. 48/2-8.5

Vérköpésben, szivbajban és asthmában szenvedő embereknek az újabb kísérletekből kiderült, hogy ilyeneknek egyedül

LUHI ERZSEBET gyógyviz

ajánlatos fogyasztásra, mely ezek mellett nemcsak a húgyszervek betegségeiben legjobb viz, hanem a legkitünőbb herviz és enyhén sós ize miatt mindenki, még a legkisebb gyermekek is szívesen veszik magukhoz a gyomor és légső hurutos megbetegedésénél.

Megrendelhető a forrásbérletégnél SZOLYVÁN (Bereg megyében) és Budapesten, V. Zoltán-utca 11. Telefon: 42-55. (474-x.2)

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

437-41

Kolosszeum villany-színház

Magyarország legnagyobb vállalata, a mai kornak megfelelő minden kényelemmel berendezett pavillonban. **Ma és mindennap új műsor kerül bemutatásra.**

Műsor szombaton, május hó 15-én:

1. Mózes élete és működése.
2. Jézus élete és szenvedése (34 részletben).

Ezt megelőzőleg:

1. Szarvas vadászat.
2. Kaméliás hölgy.
3. Kinek a férje berukkol.

Vasárnap, május 16-án:

1. Mózes élete és működése.
2. Jézus élete és szenvedése (34 részletben).

Ezt megelőzőleg:

1. Feleségem feje.
2. Gyors munka.
3. Paraszt a fényképésznél.

Helyárak: A napenkénti esti előadásoknál

I. hely 1 kor., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill. Gyermekek I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill.

A délutáni előadásoknál: I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill. Gyermekek I. hely 40 fill. II., hely 30 fill., III. hely 20 fill. Minden szombat 5 órakor délután ifjúsági előadás leszállított helyárral.

Ujonan épült elegáns Parklakás

4 szoba, előszoba és mellékhelyiségekkel.

Villanyvilágítás! Külön bejárat!

Azonnal kiadó.

Amerika-városrész, Dr. MIHÁLOVITS Ödön úr villájával szemben.

572/1909. sz. Ujszentpéter Község előjáróságától.

Hirdetmény.

Torontálmegye trvh. bizottsága az 1909. évi május hó 10-én kelt 11734/1909. alisp. számú határozatával, az ujszentpéteri községhez es jegyzői lak építési munkálatait, 16955 kor. 62 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából, az 1909. évi május hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára, az ujszentpéteri községhez helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalással kapcsolatosan nyilvános szóbeli árlejtés hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó 5%-nyi bántópenzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett község előjáróságánál annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Szóbeli árlejtésen résztvevők bántópenz lefizetésére szintén kötelesek.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett községnél a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Ujszentpéter, 1909. május hó 11.

Tötössy,
jegyző.

Marx,
bíró.

479-11

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett
délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e
lap kiadóhivatala szolgál.

Az Arpad-utcai 637/15. sz.
házban több kisebb és nagyobb

lakás azonnal kiadó.

Tudakozódni e lap kiadóhivatalában lehet.

14-x.51

UJ BOR

literje 26 krajcár.

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéheől.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc u. 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJJER MÁRIA.

35-x.3

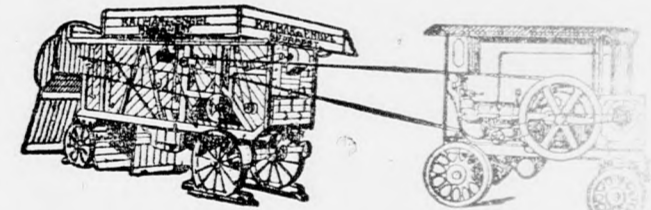
Kalmár és Engel

motor- és gépgyára.

Városi raktár,
gyár és iroda

Budapest, V., Lipót-körút 22.

Ajánlja ugy a cséplőgépet, mint malomüzemre legegyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szivógáz motorjait, melyek V., Lipót-körút 22 bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás —
kötő cséplésért.

Egyedül létező újdonság

Ezen motorok egyenletes járásnak és hirtelenlatos egyszerű szerkezetük folytán bármilyen legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen (123-X-16) kezelhetők.

Árjegyzék ingyen! — Olcsó árak részletfizetésre

TORONTÁLI AGRÁRBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

A Nagybecskerekén megalakult Torontáli agrárbank részvénytársaság a bank és takarékpénztári üzlet összes ágazataiban működését egyelőre 300.000 korona alapkövel megkezdette.

Kölcsönöket ad földbirtokra, váltókra, mezőgazdasági terményekre, értékpapírokra és egyéb ingó értékekre, elvállalja terhes kölcsönök konvertálását a legelőnyösebb feltételek mellett, az országos földhitelintézetek által nyújtott hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsönök megszerzését.

Elfogad takarékbetéteket és azokat a mindenkori hitelviszonyoknak megfelelőleg előnyösen gyümölcsözőteti, kölcsönös megállapodás esetén felmondás nélkül is visszafizeti.

Ezen kívül a bank különös súlyt fog fektetni földbérlet-szövetkezetek szervezésére és az azok által igényelt hitelek engedélyezésére, illetőleg azok pénzügyi támogatá-

sára, nagyobb birtoktesteknek a kisgazdák által leendő megvételének előmozdítására, továbbá a gazdaközönség által szükségelt mezőgazdasági cikkek és termények, valamint gépek közös beszerzésének, ugyanannak terményei, házi iparcikkei közös értékesítésének előmozdítására.

Közhirre tesszük továbbá, hogy a gazdák biztosító szövetkezetének torontálmegyei képviselőtét is elvállaltuk, melynek biztosítási feltételei és a károsultakkal szemben tanúsított eljárása leginkább megfelelnek a gazdaközönség érdekeinek.

Minden a fenti üzletekre vonatkozó kérdésekre a bank szívesen ad ugy szóbeli, mint írásbeli felvilágosítást és a hozzáférhető igényeit teljes előzékenységgel fogja tárgyalni.

486-x.1

Az igazgatóság.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altestbántalmak, gyomorgörccs és gyomorfér, rögzött székrekedés, májgátalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb más betegségek ellen e jelen házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll“ feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sószesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzé, csak és megkülönböztetve egyéb követelményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti füveg ára 2 korona.

5-75.19

Főszéküldés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek
A vaktörvényesek határozottan MOLL A. aláírással és védjegyével ellátott készítményeket kérni

308b-83

Hölgyek részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépítőszert a FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesser) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.
KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 korona, Margit-areviz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertkereskedésben, Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható Nagybeocsereken

Basch Ernő, Jakobi Armin, Kellner József és Kollarich Gábor gyógyszerészeknél, Melkuhn Dezső drog.

Órakereskedés
utánvétellel

(267a-10.1)

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BÉCS, XX., Dresdnerstrasse 81—83.

Magyarországi fióktelep: BUDAPEST, Podmaniczky-utca 18.

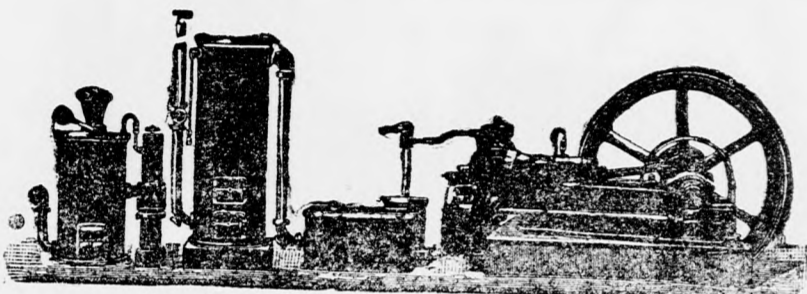
Szivógázmotorok.

A jelenkor legolcsóbb üzeme, 2—3 fillér üzemeltetés óra lóerőnként.

Elismert elsőrendű szolid gyártmány. 1000-nél több telep üzemben.

Szivógázmotoraink a többek között a következő helyeken tekinthetők meg üzemben:

Stenger Vilmos, Nagytólvész, 59 HP. szivógáztelep.
Herzog József, Magyarbányász, 30 HP.
Jung Antal, Csanád-Apátfalva, 30 HP.

Dr. Kéthly Károly, Lugos, 30 HP.
Erk Anzslás, Karánsebes, 12 HP.
Kartali István, Czegled, 50 HP.

szivógáztelep.

BENZINMOTOROK.

190a-23.7

BENZINLOKOMOBILOK.

Nádeladás.

Az écskai uradalomnál

100.000 kéve

tavinád eladó.

416-33

SZERENCSENAPTÁR 1909. ÉVRE

Ezen szerencsenaptár számait árva gyermekek húzták. Gyorsan válasszon, vegye meg a születése vagy nevenapja mellett álló számot, mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 2196	1 91604	1 66613	1 90497	1 35829	1 2111	1 16039	1 64752	1 55568	1 2163	1 90947	1 39147
2 19490	2 66706	2 9993	2 65946	2 78972	2 38744	2 38696	2 69046	2 11168	2 17356	2 66758	2 78854
3 23923	3 41500	3 23385	3 11188	3 90617	3 65941	3 55243	3 2164	3 17358	3 16001	3 39104	3 2148
4 74912	4 62923	4 38678	4 24691	4 53826	4 53849	4 79365	4 17363	4 2151	4 38619	4 9401	4 33116
5 79371	5 2211	5 78977	5 13990	5 66612	5 90615	5 39191	5 19586	5 33400	5 63238	5 4399	5 33309
6 90908	6 19489	6 90491	6 19491	6 90937	6 108703	6 22700	6 3109	6 11143	6 78957	6 19537	6 18311
7 23379	7 23947	7 66736	7 78886	7 9432	7 39108	7 16009	7 33302	7 19516	7 39135	7 3539	7 78964
8 55235	8 52405	8 52264	8 22670	8 19446	8 92875	8 19534	8 74919	8 23416	8 90638	8 66638	8 53832
9 95859	9 66894	9 65925	9 75824	9 33376	9 66730	9 90611	9 52442	9 33106	9 66705	9 55548	9 90940
10 16040	10 52250	10 39167	10 52265	10 3522	10 39197	10 2138	10 55396	10 37239	10 18332	10 39122	10 55229
11 6777	11 2144	11 74992	11 22452	11 17364	11 17364	11 18383	11 75823	11 11156	11 38627	11 66603	11 6785
12 38655	12 18388	12 18338	12 6789	12 95874	12 18356	12 23390	12 66726	12 9406	12 9914	12 78975	12 90950
13 64705	13 37232	13 9973	13 11172	13 4393	13 6800	13 55593	13 52224	13 39160	13 23381	13 16031	13 3534
14 41478	14 9499	14 23456	14 38610	14 78997	14 24684	14 53835	14 38707	14 91615	14 18316	14 38624	14 19435
15 55226	15 90462	15 74981	15 3505	15 64838	15 4360	15 79368	15 33120	15 63915	15 2100	15 2101	15 74908
16 90901	16 19564	16 38741	16 16032	16 39186	16 33396	16 64758	16 9968	16 55541	16 33343	16 23497	16 55362
17 2216	17 22654	17 55556	17 78884	17 74987	17 78881	17 2188	17 19442	17 79352	17 19544	17 18305	17 66763
18 33438	18 19566	18 74988	18 52238	18 64832	18 55354	18 18379	18 23946	18 66618	18 2124	18 52274	18 63742
19 75802	19 38725	19 2169	19 91623	19 90931	19 39134	19 33393	19 3540	19 55353	19 9457	19 66650	19 75821
20 108702	20 99649	20 18345	20 55245	20 23948	20 16018	20 55580	20 17355	20 90907	20 33104	20 55552	20 78956
21 39190	21 53844	21 92893	21 17360	21 9458	21 33426	21 9458	21 90948	21 2449	21 78989	21 69020	21 90902
22 52296	22 23451	22 11189	22 39139	22 18387	22 19557	22 95869	22 9556	22 11171	22 55363	22 4389	22 52142
23 66710	23 63912	23 78990	23 24689	23 19560	23 33460	23 65939	23 55526	23 37245	23 52218	23 22612	23 66654
24 74952	24 41495	24 90632	24 66656	24 35819	24 13994	24 90933	24 16029	24 16008	24 13981	24 63904	24 52148
25 90945	25 39113	25 41490	25 2101	25 63248	25 24659	25 24682	25 19510	25 23939	25 108724	25 2179	
26 22689	26 66768	26 66745	26 63233	26 55571	26 78883	26 18363	26 69040	26 92886	26 92895	26 9901	26 33354
27 78861	27 39165	27 52426	27 22494	27 74902	27 41487	27 4396	27 39107	27 52201	27 2181	27 22610	27 22681
28 55597	28 23395	28 33121	28 2201	28 90646	28 66759	28 17361	28 66740	28 66738	28 24681	28 23386	28 16004
29 53666		29 66683	29 4397	29 55388	29 18364	29 38633	29 52220	29 75806	29 74913	29 16037	29 91612
30 63728		30 9994	30 23469	30 75412	30 23496	30 90637	30 90603	30 55504	30 33123	30 33123	30 92878
31 9917		31 22693		31 66765		31 74929	31 74916		31 74969		31 39138

A XXIV. magy. kir. szabad. osztályorsjáték I. osztályának húzása 1909. május 19. és 21-én fog lefolyni.
Az I. osztály **egy egész K 12.— egy fél K 6.— egy negyed K 3.— egy nyolczad K 1.50**
sorsjegyek árai:

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel is történhetik.
Legkényelmesebb a postautalvánnyal való megrendelés. A pénz bérmentes beküldhetése céljából szívesen szolgálunk t. vevőinknek díjtalanul postatakarékpénztári befizetési lapokkal. A játék résztvevőinek minden lefolyt húzás után megküldjük a hivatalos nyereményjegyzéket. **Fenti szerencseszámok kizárólag csakis**

A most befejezett főhúzásnál a 400.000 koronás főnyereményt ötödször fizettük ki t. vevőinknek. Ezuttal a 66614. számú sorsjegyre.

Gaedicke Bankházában,

Budapest, IV., Kossuth Eajos-utca 11. kaphatók.

Tor.-sziget község előljárósága.
28. kig. sz. 1909. 481-21

Pályázati hirdetmény.

Torontálsziget községben üresedésben levő rendőrbiztosi állásra pályázat hirdettetik, felhivatnak pályázók, hogy felszerelt kérvényeket f. hó 26-ig a község előljáróságához címezve fenti határidőig benyújtsák. A magyar és szerb nyelv szó és írásbani birása kötelező.

Illetmények: készpénzfizetés évi 800 kor., a mezőrendőri teendők ellátásáért a szántóföldek után befolyandó összeg 1/9 része, 1 ló, 1 tehén, 2 sertés, szabad legeltetés és 100 korona ruhaátalány.

Torontálsziget, 1909. május hó 12-én.

Jovanác, Ársza, bíró.
Budur Sándor, jegyző.

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELENEK A „TORONTAL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

A világ legtökéletesebb szépitő szere

402-20.6

a Hajós-féle aradi

Ibolya-Creme.

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bibircset, bőrvörösséget és bármely arc-tisztatlanságot.

Az elegáns hölgyközönségnek kedvence szépitőszere. A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Diszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 K. Dupla nagyságu tégely 2 K. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában **ARAD.**

Nagybecskereken: **Melkuhn Dezső** ur
drogueriájában,
továbbá minden nagyobb gyógyszerárban.

Házeladás.

Az Aradaczi-utcában levő 1. sz. ház
családi ügyek miatt

szabad kézből eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál,

Molnár Lőrinc, vendéglős.

(477-52)

Hirdetmény.

A helybeli római kath. hitközség f. é. junius hó 6-án d. u. fél 4 órakor épületnek termében

rendes közgyűlését

tartandja, melynél minden 24 éves katolikus, ki hitközségi adót fizet, szavazatképes.

Tárgyak:

1. Jelentés a 3 évi kezeléstről.
2. A képviselőtestület és a vezetőség választása.
3. Határozat a hitközségi épület felépítése felett.

484-3.2

Az elnökség.

1319. kig. sz. 1909. Torontálsziget község előljáráóságától.

Árlejtési hirdetmény.

Torontálsziget község képviselőtestülete

egy mélykut furását

határozván el, az e célból tartandó árlejtés f. hó 26-án délelőtt 9 órája tüzetik ki, melyre vállalkozók ezennel meghivatnak. Kikiáltási ár 2000 korona, melynek 5%-a bánatpénz fejében az árlejtés megkezdése előtt a községi pénztárba befizetendő.

A feltételek a hivatalos órák alatt tekinthetők be.

Torontálsziget, 1909. évi május 12-én.

480-2.2

Előljáráóság.

Hirtenstein M. :: Nagybecskereken

a magyar kir. államvasutak gépgyára képviselője,

ajánlja az általa képviselt gyártmányokat, mint:

új rendszerű gőzcséplőgépek,

állami gépgyár új szerkezetű lokomobilok, benzinmotorok, gazdasági utimozdonyok.

„Massey Harris“ amerikai aratógépek, tárcsásboronák stb.

407-28.6

„Record Drill“ a legjobb páros soru vetőgépek.

Resiczai acélekék.

Eredeti Kalmár-rosták.

Nagyobb készlet állandóan raktáron. Ajánlatok készséggel állanak rendelkezésre.

Nyomatott Pleitz Fer Pál kiadónál Nagybecskereken.

1909. évi május hó 1-étől már állandóan kapható!

Magyar forrás. **Hugyhajtó és hugsavoldó** Magyar forrás.

SZULTÁN-FORRÁS

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kutkezelőség és központi iroda: **EPERJES.** Igazgatóság: **BUDAPEST, VI., Ferenc József-rakpart 22.** — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74.

Telefon Budapesten III-93

Főraktár Nagybecskereken: **Rósa Béla** fűszerkereskedésében és azonkívül mindenütt kapható.

327-100.18

Szerbneuzina község előljáráóságától.

733. kig. sz. 1909.

476-3.3

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Közhirre tétetik, hogy ezen község tulajdonát képező 1 darab 6 éves magyar fajta **tenyészbika** nyilvános árverésen Szerbneuzina község házában 1909. május 19-én d. e. 10 órakor a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Szerbneuzina, 1909. május 11.

Mirkov,
jegyző.

Vészin,
bíró.

Különféle

fajgalambok eladók

Almásy Eleknél Nagybecskerek
(Bajza-utca II.)

461-3.2

Kitűnő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól
tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is

régi zongorákat ujjakkal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,

a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK,

Gizella-part 6.
348-10.6

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnek, oszánál és meghűléseknek, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest, DC Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétrüldés.

Legelőnyösebb beszerzési forrás

kerékpárok, varrógépek, pneumatik

és az ezekhez való alkatrészek számára. „James“ kerékpárok 3 évi jótállással 95 koronától feljebb. Köpeny 4 korona, prima légszövek egy darabban 3 koronától, acetylen lámpák 2 koronától, keszkes csengők 1 koronától, kézi csengők 30 fillértől, fogantyúk 30 fillértől, prima láncok 3 koronától, druma pedálok 3 koronától feljebb. Szabadfutó késszékek, nyergek, táskák, tengelyek stb. az összes szettémákhoz, muffok, csövek minden nagyságban stb. legolcsóbban kaphatók. Saját javító, nikkelezési, emaillezési-műhelyek. Naponkint postai szétrüldés. Kérje ingyen és díjmentesen nagy és díszes kiállítású katalógusunkat, melyet bárkinek szívesen küldünk.

MAX SKUTEZKY

kerékpár-importháza **Wien, I., Stubenring 6.**

235-12 11

6864. sz. 1909.

478-2.1

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idel temesvári pünkösdi

országos vásár

1. évi május 27-től bezárólag május 31-ig

fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 27-től, csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1909. évi április hó 29-én.

A városi főkapitányságtól

BEÉ FERENC, főkapitány.

Helybeli nagyobb iparvállalatnál egy

expeditor

kerestelik.

Cím a kiadóhivatalban.

(463-x 3)